

loni v létě tajně ve sklepení“

Daří se vám prosazovat, aby se k divákům dostala ta správná kvalita po digitalizaci?

Setkali jsme se s velkým protivenstvím. Navíc to dostalo evropskou úroveň. Ital Nicola Mazzanti, předseda federace archivářů (Asociace evropských kinoték) nám kameramanům vzkázal, že je prý nebudeme učit restaurovat filmy. Přitom my jsme absolvovali vlastní výzkum. Ten byl dotován ministerstvem kultury dvaapadesát miliony. Pracovali jsme na tom od roku 2014 v partě vysokoškolských profesorů z FAMU a ČVUT. Během těch let jsme ověřili a dokázali, že existuje digitální metoda, která je absolutně schopná navrátit filmům původní originální vzhled. To je ohromná věc. A kdo jiný by se toho měl ujímat, když ne kameramani? Režiséři často bývají laxní ve sledování, jak je později obraz tmavší či jestli je to celé do zelena.

Jak je to se zahraničními filmy?

Dnes jsou obtahy filmů na DVD a blu-ray discích pořizovány často nemetodicky. A to je celosvětový problém. S naší metodou digitalizace DRA (Digitálně restaurovaný autorizát) jsme docílili certifikace toho postupu Českou společností pro jakost. Takže ty peníze z ministerstva kultury se efektivně zhodnotily. Ale svět to nemá. Naše kontakty s mnohými kameramany dokázaly, že v té věci existuje veliký nepořádek. Filmy těchto známých kameramanů jsou po digitalizaci k nepoznání v jejich očích. Vím o celosvětově významných dílech na DVD, o nichž bych mohl vést seminář, jak ty filmy vypadaly původně. Tohle je ostudný přístup, který my nechceme.

Jak uplatňujete vaši metodiku DRA?

Uplatňuje se pouze undergroundově. Tajně. Když se třeba seženou peníze na digitalizaci významných filmů, například Menzelových, tak se svoláme my tvůrci naší metody. A zcela utajeně to ve sklepení firmy UPP (Universal Production Partners) ve Vršovcích uděláme metodicky. A to tak, že výsledek je skvělý a můžeme dát za něj hlavu na



Konec starých časů V roce 1988 spolu kameraman Jaromír Šofr a režisér Jiří Menzel natáčeli film Konec starých časů na zámku Krásný Dvůr u Žatce. Foto: Archiv ČTK

špalek. Přitom se v titulové listině následně nesmí objevit sdělení, že tento film byl digitalizován metodou DRA. Nepřeje si to vedení Státního fondu kinematografie a Národního filmového archivu. Zatajování naší metodiky se pochopitelně všem lidem musí jevit jako záhada, ale jsme v Čechách. Restaurování filmů podléhá zákonům o státních zakázkách, jako třeba výstavba silnic. Takže, jak řekl po interpelaci ministr kultury Staněk: „Není rozhodující kvalita, ale cena.“ Já interpeloval postupně dva ministry kultury. Zmíněný Mazzanti napsal dopis bývalému ministru kultury Hermanovi, že bude-li se u nás používat metodika DRA, tak uvede české archivářství do evropské izolace. Naše metoda byla přitom představená i v Americe a jinde v Evropě a je o ni velký zájem.

Kterí filmaři s vámi sympatizují?

Náš postup jsme popsali s mým zájemcem, profesorem Markem Jichou, i v knize Živý film, která se dá ještě sehnat v knihkupectví Academia.

V ní jsou i podpisy filmařů, kteří nás podporují. Patřil mezi ně i Miloš Forman, telefonicky jsme o tom spolu hovořili. Jsou mezi nimi kromě Jiřího Menzela třeba režiséři Juraj Jakubisko, Ivan Passer, Hrynek Bočan a řada dalších. Bohužel i na FAMU se vytvořila opoziční skupina oportunistů, kteří jsou proti naší metodě.

Které filmy už jste vašim způsobem digitalizovali?

Třeba Postřiziny byly velmi kvalitně restaurovány metodou DRA loni v létě. Zrestaurovali jsme i film Na samotě u lesa, který jsme dělali spolu s Jiřím Menzelem. Dále pak Báječné muže s klikou. My postupujeme tak, že musí být znám restaurátor se vzděláním, které naše metoda definuje. A pod ním pracuje expertní skupina tří kameramanů. Mezi nimi probíhá nenahraditelný odborný hovor a ten je ihned přijímán koloristou, který sedí za nimi.

Když teď půjdou do trafiky a koupíte si Postřiziny nebo Na samotě u lesa na DVD, budou to už ty

vaše digitalizované verze, nebo ty nazelenalé?

Určitě byly ty filmy šířené ve formě vulgární digitalizace. Ale teď jsou nově zrestaurované. Takže až dojde prodejcům staré zboží, nahradí ho už správně digitalizované a barevné.

A když půjdou třeba zítra v televizi Postřiziny, už to bude tajně digitalizovaná verze z vršovického sklepení?

Nevím, tu naši jsem ještě v televizi neviděl. Přestože jsme ji udělali již v létě 2018, tak před Vánoce byla vysílána zase jen jakási televizní verze. Pravděpodobně to ještě zázne na oficiálních předávacích formátích. Naše letní a správná podoba byla mocensky opatřena zaváděcími titulky matoucími veřejnost v tom, kdo a jak restaurování skutečně dělal.

Jak laik pozná v Postřizínách vaši verzi od té, co byla digitalizovaná bez vašeho dohledu?

Hlavně se to pozná ve scénách s náladovým osvětlením. V těch bez na-

Profil Jaromír Šofr

- **Přední český kameraman** a profesor FAMU oslaví brzy osmdesátiny. Prvních 17 let života vyrůstal v Třebíči.
- **V nedalekém dalešickém pivovaru natácel oblíbené Postřiziny.** Na svém kontě má i oscarový film Ostře sledované vlaky, dále snímky Rozmarné léto, Farářův konec, Skřivanci na niti, Na samotě u lesa, S čerty nejsou žerty, Vesničko má středisková, Konec starých časů, Obsluhoval jsem anglického krále, Donšajni a řadu dalších.
- V minulosti přednášel filmařům i v USA mezi lety 1999 až 2008. Jaromír Šofr se též věnuje hře na saxofon a olejomalbě. Ve výstavě síni na radnici Prahy 2 bude letos na podzim vystavovat svá díla. Město jeho dětství a školních let mu doma připomíná trvale instalovaný trebičský betlém z přelomu 19. a 20. století i malá sbírka motýlů po Bohumilovi Šofrovi, zakladateli rodinné lékárny v Třebíči. „Její život byl tak krátký, jako by nebyla,“ říká kameraman.

šeho dohledu zmizely všechny nuance mimodenních světelných situací. Příklad? Třeba když se Magda Vášáryová koupe ve škopku s pivem ve varně. Když to není naše restaurovaná verze, tak je vidět, že to není nasvícené petrolejkou, ale elektricky. Je to světlejší, všechno je tam vidět. Celé je to zprůměrované do barvotisku. Ztratilo to poetičnost záměrně sníženého obrazového kontrastu podle Schikanederoých obrazů, které divák původně v kině vnímal.

Jak dopadla digitalizace Ostře sledovaných vlaků?

Velice dobře. Byly dělány naší metodou, byli jsme u toho.

A restaurované filmy představené na karlovarském festivalu jsou v pořádku z vašeho pohledu?

Ano. Třeba oscarový Obchod na korze byl restaurován pod naší kontrolou. Ale nesmělo to být označeno jako zrestaurované metodou

DRA, tak důležitou nejen pro diváky, ale i pro budoucí filmové historiky. Že totiž vidí film tak, jak původně vypadal. Přitom neexistuje žádný jiný způsob restaurování filmu, aniž by se vzal do ruky originální negativ. A kdo jiný ho může vzít do ruky než kameraman, který ví, jak s ním pracovat, aby z něj vznikl stylově čistý film. Nejlepší verze filmu vždy bývá na premiéře, ta je schválená režisérem i kameramanem. Pak už se to odchyluje čím dál víc. My naší metodou garantujeme, že film odpovídá původnímu vzhledu. Zkrátka že se diváci koukají na dílo, které má digitálně zachráněný původní vzhled.

V Telči jste točil začátkem 70. let s režisérem Krejčíkem Hry lásky šálivě. Tento film mi přijde velmi dobrý i co se týká barevnosti. Vedle toho je vynikající televizní film stejného režiséra Povídka malostranská z roku 1981, který má ale horší barevnou kvalitu. Čím to je?

Povídka malostranská se netočila na Barrandově, protože tam v době normalizace už nechtěli režiséra Krejčíka vidět pracovat. Muselo se to dělat v Krátkém filmu, přestože to byl velmi profesionálně udělaný „celovečerník“. Negativ je tam použitý šestnáctka, není to pětaticítka. Šestnáctky byly úzký formát, říkalo se jim tkaníčky. Dneska ale kvalitně naskenovaná šestnáctka vytvoří kvalitu vhodnou i pro biografy. To v případě, kdyby se to dnes zrestaurovalo. Ani by to nebylo drahé. V současnosti usilujeme o to, aby televize restaurovala Povídku malostranskou. Já to slíbil i panu režiséru Krejčíkovi, když ještě žil, že se o to postarám. Je to skvělý herecký koncert velikánů jako Rudolfa Hrušínského, Josefa Kemra, Jiřího Menzela, Josefa Somra, Jitky Molavcové a dalších.

V tomto filmu měl hlavní roli Jiří Menzel, takže jste se potkali v trochu jiném vztahu. Jak bral pokyny svého kolegy režiséra, jehož se někteří herci obávali? Naprosto se svěřil režiséru Krejčíkovi, žádné konflikty nebyly. Posloužil tomu filmu ohromně.

Hledáte nové bydlení?

Tisíce nabídek nemovitostí na jednom místě.

Začněte s hledáním na Reality.iDNES.cz



Bydlete na správné adrese.